

Sygn. akt II CSK 264/17

## POSTANOWIENIE

Dnia 31 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z powództwa C. M.

przeciwko G. H.-S.

o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 31 października 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 14 czerwca 2016 r., sygn. akt XV Ca [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania  
oraz oddala wniosek powódki o zasądzenie kosztów  
postępowania kasacyjnego.**

## UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398<sup>9</sup> k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocnik pozwanej w skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 14 czerwca 2016 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłance z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.

Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że za oceną nieważności czynności prawnej z uwagi na jej sprzeczność z zasadami współżycia społecznego muszą przemawiać szczególne okoliczności. Przy dokonywaniu kontroli czynności prawnych na podstawie art. 58 § 2 k.c., należy mieć na uwadze jej podwójny aspekt. Z jednej strony wynik tej analizy może powodować pewną nieprzewidywalność

funkcjonowania systemu prawnego, ale z drugiej strony prowadzi do rekompensującego ją, sprawiedliwego rezultatu stosowania prawa. Z konieczności zachowania równowagi między tymi elementami wynika postulat stosowania klauzuli generalnej zasad współżycia społecznego w przypadkach wyjątkowych, w których ma ono mocne uzasadnienie aksjologiczne (wyrok Sądu Najwyższego z 28 stycznia 2016 r., I CSK 16/15). Sąd drugiej instancji, po dokonaniu wszechstronnej analizy okoliczności faktycznych, uznał, że takie uzasadnienie występuje. Przedstawione w skardze rozważania nie pozwalały na przyjęcie, że Sąd drugiej w sposób oczywisty i z rażącym naruszeniem prawa zastosował art. 58 § 2 k.c. W zakresie oceny czynności prawnych z perspektywy zasad współżycia społecznego na podstawie tego przepisu, podobnie jak art. 5 k.c., sądom pozostawiony jest znaczny margines swobody. Pełnomocnik pozwanej nie wykazał oczywistego i rażącego wykroczenia poza te granice. Przedstawione w skardze rozważania nie pozwalały zatem na przyjęcie, że w sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa oraz, że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadł w sądzie drugiej instancji wyrok oczywiście wadliwy.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.).

Jeżeli odpowiedź na skargę kasacyjną wskazuje argumentację nieodnoszącą się do przesłanek przewidzianych w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. a ponadto zawiera sprzeczny z zasadami profesjonalizmu wniosek o oddalenie skargi w ramach kompetencji Sądu Najwyższego przyznanych w art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c., to istnieją podstawy do uznania, że koszty związane z jej wniesieniem nie były kosztami celowej obrony w rozumieniu art. 98 § 1 k.p.c. Z tych względów Sąd Najwyższy oddalił wniosek o ich zasądzenie (art. 102 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398<sup>21</sup> k.p.c.).

aw

aj